Veiligheids beraad

Oplegnotitie

Aan	Portefeuillehouder	Agendapunt
Veiligheidsberaad	5.1.2e	5
Van	**Adviseur**	**Datum vergadering**
Voorzitter	5.1.2e	29-6-2020

Onderwerp: Afschaling landelijke crisisstructuur

Voorstel

Het Veiligheidsberaad wordt gevraagd, nu de landelijke crisisbesluitvormingsstructuur (per 24 juni jl.) is afgeschaald:

> In het kader van landelijke afstemming en coördinatie in relatie tot de coronamaatregelen en handhaving ervan driewekelijks overleg te blijven voeren, totdat de Tijdelijke Wet maatregelen covid-19 inwerking is getreden;

> Periodiek overleg te organiseren tussen een afvaardiging van het Veiligheidsberaad (i.c. de voorzitter van het Veiligheidsberaad en de portefeuillehouder GHOR) en het kabinet (i.c. de minister van Justitie en Veiligheid en de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport) met als doel:
  - bespreken van de algehele voortgang van de bestrijding van coronavirus;
  - bespreken van de verwachtingen ten aanzien van de maatregelen;
  - leveren van input vanuit de veiligheidsregio's en gevoelens vanuit de samenleving richting het kabinet.

> Te bespreken in hoeverre er behoefte bestaat om, in verband op het risico op regionale uitbraken van het coronavirus, een (tijdelijke) structuur in te richten die belast is met de afstemming en coördinatie richting de veiligheidsregio's en het Rijk;

> In de veiligheidsregio's het besluit te nemen om GRIP-4 te handhaven, totdat de Tijdelijke Wet maatregelen Covid-19 van kracht is, en op termijn te spreken over het al dan niet gezamenlijk afschalen;

> Het landelijk Operationeel Team Covid-19 (LOT-C) in afgeschaalde vorm te handhaven voor de operationele ondersteuning van de veiligheidsregio's en het Veiligheidsberaad, als zodanig te laten faciliteren door het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV).

> De finale opdracht voor het LOT-C, gezien de behoefte van de Rijkscrisisstructuur eveneens gebruik te willen maken van de producten van het LOT-C, op basis van nader overeen te komen randvoorwaarden samen met het Rijk te verstrekken.

Aanleiding

Sinds 12 maart 2020 is in alle veiligheidsregio's sprake van GRIP-4. Sinds die periode zijn de veiligheidsregio's nauw betrokken bij de landelijke crisisstructuur en heeft het Veiligheidsberaad praktisch wekelijks vergaderd over onder meer de juridische vertaling van de aanwijzingen van het kabinet, de gevolgen (ook in sociaalmaatschappelijk en sociaaleconomisch opzicht), de praktische toepassing en de handhaving ervan. Ook heeft afstemming tussen de veiligheidsregio's plaatsgevonden op tal van thema's, waardoor eenduidigheid in regels en communicatie daaromtrent mogelijk is geworden.

Gezien de huidige situatie en fase van het coronavirus, het relatief laag aantal besmettingen, de afnemende druk op ziekenhuizen en andersoortige zorg, en de komende zomerperiode heeft

Veiligheids beraad

het kabinet besloten om de landelijke besluitvormingsstructuur om te zetten in een projectmatige aanpak. Dit heeft ook consequenties voor de veiligheidsregio's (en het Veiligheidsberaad) en het Landelijk Operationeel Team – Corona (LOT-C). Derhalve is op verzoek van het Veiligheidsberaad deze notitie opgesteld, met als doel helderheid te verschaffen over de rol en positie van het Veiligheidsberaad in de komende periode.

Toelichting

GRIP-4 en aanwijzingen

Sinds 12 maart 2020 is in alle veiligheidsregio's sprake van GRIP-4. Sinds die periode hebben de voorzitters veiligheidsregio, verenigd in het Veiligheidsberaad, tenminste elf[1] aanwijzingen van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) alsmede van de minister van Justitie en Veiligheid (JenV) verstrekt aan de voorzitters veiligheidsregio om maatregelen te treffen om het coronavirus te bestrijden. De wettelijke basis voor de uitgevaardigde opdrachten via de aanwijzingen is artikel 7 van de Wet Publieke Gezondheid (bestrijding infectieziekte), met inachtneming van artikel 39 van de Wet veiligheidsregio's (crisis van meer dan plaatselijke betekenis).

In die periode is ook besloten om de landelijke crisisstructuur te activeren, waarbij de veiligheidsregio's en GGD-en zowel ambtelijk als bestuurlijk nauw betrokken zijn (zie bijlage a). Verbindingen tussen het Rijk en de veiligheidsregio's is onder meer geregeld doordat de voorzitter van het Veiligheidsberaad en de portefeuillehouder GHOR participeren in de Ministeriële Commissie Crisisbeheersing (MCCb) en dat een vertegenwoordiging vanuit de Raad van Commandanten en Directeuren (RCDV) deelnemen aan de vergaderingen van het Interdepartementaal Afstemmingsoverleg (IAO) en de Interdepartementale Commissie Crisisbeheersing (ICCb). Met deze verbindingen is de bovenregionale afstemming georganiseerd. Op deze manier heeft het Veiligheidsberaad een essentiële rol gespeeld in de afstemming en coördinatie tussen de veiligheidsregio's onderling en met het Rijk; in de praktijk is bewezen dat het Veiligheidsberaad een efficiënt en effectief orgaan is.

Afschaling en waakvlamstructuur

Het kabinet heeft besloten om – na een periode van 16 weken – per 24 juni jl. de tot nu toe gehanteerde landelijke besluitvormingsstructuur (via ICCb/MCCb) te verlaten. Door het Rijk is een projectorganisatie Covid-19 opgericht. De bestaande pijlers van het ministerie van VWS om het virus te bestrijden blijft hiermee bestaan, maar wordt in de bestaande structuur opgenomen.

Op ambtelijk niveau vindt dagelijks overleg plaats tussen het directoraat-generaal Covid-19, het directoraat-generaal VWS en de NCTV. Vanuit de veiligheidsregio's sluit een vertegenwoordiging van de RCDV hierbij aan. Op bestuurlijk niveau is er een onderraad geformeerd (zgn. Ministeriële Commissie Covid-19), die onder de Ministerraad fungeert. Hiermee wordt gepoogd om terug te gaan naar normale verhoudingen. De MCC neemt de voortgangsbeslissingen op het gebied van de bestrijding van het coronavirus en legt besluiten met grote impact voor aan de ministerraad.

---

[1] Er zijn naast de aanwijzingen die aan alle voorzitters veiligheidsregio zijn verstrekt, ook enkele specifieke aanwijzingen gegeven, zoals voor veiligheidsregio's met een luchthaven.

Veiligheids beraad

Deelname door de veiligheidsregio's (via het Veiligheidsberaad) aan deze ministeriële commissie is niet voorzien. Wel heeft het Rijk aangegeven dat, mocht de situatie hiertoe aanleiding geven (bijvoorbeeld een nieuwe uitbraak), er opgeschaald zal worden conform de crisisstructuur; de veiligheidsregio's kunnen dan aanhaken zoals dat nu het geval is.

Tegelijk wordt zowel door het Rijk als door de veiligheidsregio's erkent dat periodieke landelijke afstemming en coördinatie op bestuurlijk niveau wenselijk is en blijft, temeer omdat de Tijdelijke Wet Covid-19 na het zomerreces pas wordt behandeling door het parlement. Derhalve wordt voorgesteld om – totdat de Tijdelijke Wet maatregelen covid-19 inwerking is getreden – als Veiligheidsberaad driewekelijks[2] bijeen te komen, waarbij zowel de minister van JenV als VWS worden uitgenodigd. Doel van deze vergaderingen van het Veiligheidsberaad is vierledig:

- Bespreken van de algehele voortgang van de bestrijding van coronavirus;
- Bespreken van de verwachtingen ten aanzien van de maatregelen;
- Coördinatie en afstemming rondom de noodverordeningen en de handhaving ervan;
- Het leveren van input vanuit de veiligheidsregio's en gevoelens vanuit de samenleving richting het kabinet.

Mocht de situatie daartoe aanleiding geven kan de voorzitter tussentijds extra vergaderingen uitschrijven.

Afstemming en coördinatie bij lokale en regionale uitbraken

Tot 24 juni was de landelijke crisisstructuur van kracht. Tot nu toe gelden alle maatregelen rondom de bestrijding van het coronavirus voor heel Nederland. In de afgelopen periode zijn echter op diverse plaatsen in Nederland en daarbuiten uitbraken (zgn. brandhaarden) geweest van het coronacrisis, waar heel specifieke maatregelen inclusief bron- en contactonderzoek heeft plaatsgevonden. Het is zeer reëel dat in de komende elders in het land (lokale en/of regionale) brandhaarden zullen ontstaan. Diverse situaties uit het buitenland beamen dit. Deze brandhaarden kunnen in potentie op veel plekken ontstaan, met name op plaatsen waar veel mensen bijeenkomen.

Omdat een dergelijke uitbraak meerdere veiligheidsregio's kan treffen, wordt aan het Veiligheidsberaad gevraagd of het inrichten van een (tijdelijke) structuur die afstemming en coördinatie organiseert (tussen veiligheidsregio's en met het Rijk) wenselijk is.

Landelijk Operationeel Team Covid-19 (LOT-C)

Het LOT-C is begin maart geactiveerd in opdracht van de RCDV en NCTV. In het Veiligheidsberaad van 12 juni jl. zijn de opbrengsten van het LOT-C gepresenteerd. In de daaropvolgende dialoog is door het Veiligheidsberaad de behoefte geuit voor een vervolg van het LOT-C gedurende de coronacrisis in een afgeschaalde vorm met een waakvlamfunctie.

Het LOT-C kan met deze doorstart de veiligheidsregio's en het Veiligheidsberaad ondersteunen op operationeel niveau. In de afgeschaalde vorm met een waakvlamfunctie verzorgt het LOT-C in elk geval de nalevingsmonitor en (samenwerkend met het secretariaat van het Veiligheidsberaad) de vraagbaakfunctie. Daarnaast staat het LOT-C permanent in verbinding

---

[2] Concreet gaat het voor de komende periode de week van 13 juli, de week van 3 augustus en in de week van 24 augustus. Op 14 september vindt een regulier Veiligheidsberaad (incl. overleg met minister van JenV) plaats.

Veiligheids beraad

met de Operationeel Leiders van de veiligheidsregio's om operationele informatie te delen en eventueel noodzakelijke opschaling te kunnen ondersteunen (early warning/watch).

Inmiddels heeft de het Rijk te kennen gegeven ook enkele producten van het LOT-C te willen blijven afnemen. Op deze manier kan de goede samenwerking die er was worden voortgezet. Om hieraan uitvoering te kunnen geven wordt thans gewerkt aan een gezamenlijke opdracht, waarin ook de rijksbijdrage voor deze opdracht geregeld is.

Totdat deze opdracht er is kan het LOTC alvast met een efficiënte bezetting aan de slag met de producten waaraan de regio's en het VB in elk geval behoefte hebben (nalevingsmonitor, vraagbaak en early warning/watch). Desgewenst kan het LOT-C ook de 'slachterijkamer ca.' faciliteren. Het IFV is bereid deze nieuwe structuur te faciliteren, tevens wenselijk omdat met het veranderen van de Rijkscrisisstructuur ook het Landelijk Operationeel Coördinatiecentrum daartoe geen platform is (maar wel een samenwerkingspartner blijft).

Bijlage

a) Crisisstructuur Covid-19